

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТНЬОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ

Олександр Гуменний,

*кандидат педагогічних наук, завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України, Київ, Україна.
<https://orcid.org/0000-0001-6596-3551>*

Анотація. Розглянуто відмінності між термінами "освітня онлайн платформа" та "електронна освітня платформа". Зроблено акцент на їх взаємозв'язках та відмінностях у контексті сучасної освіти. Аналізуючи різноманітні аспекти обох платформ, висвітлено їх вплив на навчальний процес. Особлива увага приділена значенню чинників оцінювання цифрових освітніх платформ. Визначено можливості оптимізації навчального середовища для підготовки майбутніх конкурентоспроможних фахівців.

Ключові слова: освітня онлайн-платформа, електронна освітня платформа, цифрові освітні технології, навчальний процес, фактори оцінювання, доступність, гнучкість, оптимізація навчання, сучасна освіта, індивідуальне навчання.

CRITERIA FOR EVALUATING AN E-LEARNING EDUCATIONAL PLATFORM FOR TRAINING COMPETITIVE PROFESSIONALS

Oleksandr Humennyi,

Ph.D. in Pedagogical Sciences, Head of the Laboratory of Electronic Educational Resources Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. This study explores the differences between the terms "online educational platform" and "electronic educational platform," emphasizing their interconnections and distinctions within the context of contemporary education. By analyzing various aspects of both platforms, their impact on the learning process is highlighted. Special attention is given to the importance of evaluation factors for digital educational platforms. The possibilities for optimizing the learning environment to meet the needs of modern society are identified.

Keywords: online educational platform, electronic educational platform, digital educational technologies, learning process, evaluation factors, accessibility, flexibility, learning optimization, contemporary education, individual learning.

Аналіз зарубіжних досліджень підкреслює, що електронна освітня платформа являє собою програмне забезпечення, що формує специфічну інфраструктуру для здійснення електронного навчання. Важливо зазначити, що в сучасній науковій літературі не існує однозначного визначення цього терміну. Науковець М. Пйотровський, аналізуючи різноманітні інтерпретації, пропонує власне визначення, що враховує практичне застосування електронних платформ. Зокрема він акцентує увагу на шести ключових функціях, які мають бути інтегровані в кожен освітню платформу: створення контенту, його організація, розповсюдження, комунікація, колаборація та оцінювання (Piotrowski, 2010).

Цікаві дослідження у сфері використання електронних освітніх платформ для дистанційного навчання в університетах були проведені низкою науковців (Cacheiro-

González et al., 2019), які підкреслюють, що такі платформи служать механізмом структурування освітнього процесу. Це оптимізує організацію навчального контенту та взаємодію зі студентами, адаптуючи платформи до специфіки та складностей кожного курсу.

Термін «освітня онлайн платформа» часто використовується в науковій літературі як синонім до «електронної освітньої платформи». Визначення, надане компанією SAP Litmos, вважає освітню онлайн-платформу інтегрованим набором інтерактивних сервісів, які забезпечують викладачів та студентів необхідною інформацією, інструментами та ресурсами для підтримки й удосконалення процесу освіти. Особлива увага в цьому визначенні приділяється інтерактивності як ключовій характеристиці освітніх платформ.

Такий огляд підкреслює необхідність ретельного вибору електронних освітніх платформ для підготовки майбутніх фахівців з акцентом на важливі аспекти: створення та організація контенту, його розповсюдження, ефективна комунікація та колаборація, а також адекватне оцінювання. Вибір правильної платформи має вирішальне значення для забезпечення якісного та ефективного навчального процесу.

Освітня онлайн-платформа. Цей термін зазвичай використовується для позначення вебсайтів або програм, які надають можливість навчання через інтернет. Освітні онлайн-платформи можуть включати широкий спектр навчальних матеріалів, таких як відео, квізи, текстові матеріали, інтерактивні завдання та форуми для обговорення. Важливою характеристикою їх є доступність з будь-якого місця, де наявне інтернет-з'єднання, що робить навчання гнучким та доступним для широкої аудиторії (рис.1).

Електронна освітня платформа. Цей термін має значно ширше значення і може включати в себе онлайн-платформи, але водночас охоплює й інші форми електронного навчання, які можуть використовуватися без безпосереднього підключення до інтернету. Електронні освітні платформи здатні включати програмне забезпечення, що встановлюється на комп'ютер або мобільний пристрій, і надають доступ до навчальних матеріалів, ігор, симуляцій тощо. Ці платформи можуть використовуватися для підтримки традиційного навчання в класі або для самостійного навчання.

На сьогодні існує широкий спектр електронних освітніх платформ, які забезпечують різноманітні потреби освітнього процесу. Серед них варто виокремити такі:

- *LMS (Система управління навчанням).* Це комплексне рішення для адміністрування, документування, відстеження, звітності та доставки навчальних курсів і програм.
- *CMS (Система управління контентом).* Зосереджується на створенні, управлінні та оптимізації користувацького контенту, що дає змогу педагогічним працівникам легко створювати та редагувати матеріали курсу.
- *LCMS (Система управління навчальним контентом).* Об'єднує функціонал LMS і CMS, забезпечуючи інструменти для створення, управління та доставки навчального контенту в одній системі.
- *NGDLE (Цифрове освітнє середовище наступного покоління).* Являє собою екосистему, що інтегрує різноманітні технології та інструменти для створення більш гнучкого та адаптивного навчального досвіду.



Рис.1. Структура електронної освітньої платформи закладу професійної освіти

Терміни "освітня онлайн платформа" та "електронна освітня платформа" часто використовуються в академічному та професійному дискурсі, іноді як взаємозамінні, що відображає їх тісний зв'язок та подібність у функціональності. Однак між ними існують відмінності, які варто розглянути детальніше.

Взаємозв'язок і відмінності. Основна відмінність між цими двома поняттями полягає у масштабі та способах використання технологій. "Освітня онлайн-платформа" зосереджується на інтернет-залежному навчанні, акцентуючись на доступності та гнучкості навчального процесу. "Електронна освітня платформа" – це значно осяжніший термін, що може включати онлайн- та офлайн-компоненти, забезпечуючи широкий спектр едукативних технологій.

Обидва поняття відіграють важливу роль у сучасній освіті, даючи змогу адаптувати навчальний процес до потреб сучасного суспільства, що швидко змінюється, та надаючи інструменти для підтримки індивідуального і дистанційного навчання. Відтак важливо розуміти такі відмінності та взаємозв'язки, щоб ефективно інтегрувати ці платформи в освітній процес.

Ураховуючи вищезазначене розмежування між освітніми онлайн- платформами та електронними освітніми платформами, а також їх важливість у сучасному освітньому контексті, переходимо до аналізу критеріїв оцінювання цифрових освітніх платформ, що дасть змогу визначити ефективність та придатність їх для використання у навчальному процесі, враховуючи потреби користувачів та освітні цілі.

Розглядаючи чинник оцінювання цифрових освітніх платформ, важливо зосередитися на тому, як цей фактор впливає на ефективність навчального процесу та задоволеність користувачів, адже чинник оцінювання не просто визначає технічні характеристики або функціональність платформи, але й відображає її здатність забезпечувати якісне навчання, адаптацію до різних навчальних потреб та підтримку ефективної взаємодії між учнями і викладачами (рис.2).

Цифрові освітні платформи мають бути гнучкими, щоб задовольняти потреби учнів з різними стилями навчання. Чинник оцінювання в цьому контексті включає здатність платформи надавати текстові матеріали, відео, інтерактивні завдання та інші ресурси, що сприяють глибшому засвоєнню знань. Важливим є здатність платформи задіювати користувачів до навчального процесу через інтерактивні елементи, зокрема: квізи, дискусії, проєкти групової роботи тощо. Це підвищує мотивацію здобувачів освіти і сприяє активному засвоєнню матеріалу.

Чинник оцінювання також включає здатність платформи адаптуватися до індивідуального рівня знань і потреб учня, надаючи персоналізовані навчальні шляхи та рекомендації. Для цього важливо визначити, наскільки легко користувачі з різними фізичними та когнітивними можливостями можуть використовувати платформу. І тому необхідно, щоб платформи були доступні для всіх, включаючи людей з обмеженими можливостями.

Ефективність навчального процесу значною мірою залежить від якості зворотного зв'язку та оцінювання, які надає платформа. Це включає можливість для викладачів та здобувачів освіти надавати конструктивний зворотний зв'язок, а також інструменти для самооцінки та моніторингу прогресу.

Фактори оцінювання цифрових освітніх платформ є критично важливими для формування продуктивного та доступного навчального середовища, яке забезпечує якісне навчання, адаптоване до індивідуальних потреб та стилів навчання здобувачів освіти.

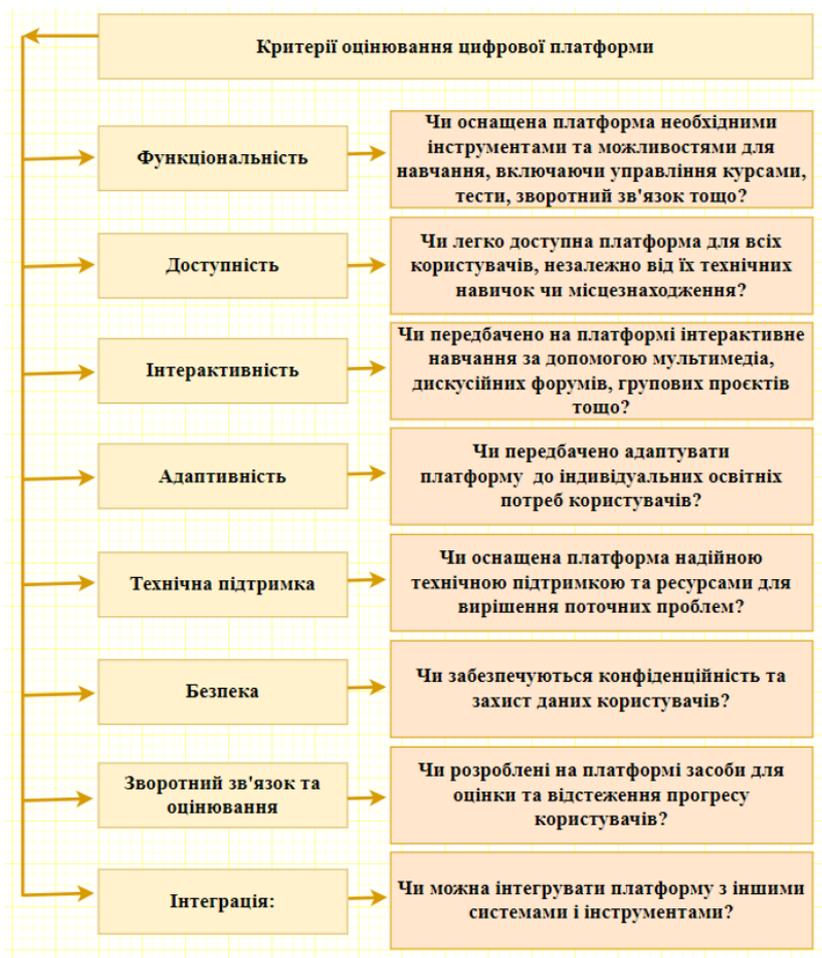


Рис.2. Критерії оцінювання цифрових платформ

Отже, ретельний вибір та застосування електронної освітньої платформи значно підвищить мотивацію здобувачів освіти, забезпечить ефективну взаємодію та зворотний зв'язок, а також відкриє доступ до навчання для широкого кола користувачів, включаючи осіб з обмеженими можливостями. Таким чином, уважний вибір електронної освітньої платформи, що відповідає встановленим критеріям оцінювання, є вирішальним для досягнення високих освітніх результатів та задоволення потреб всіх учасників освітнього процесу.

Список посилань

Piotrowski, M. (2010). "What is an E-Learning Platform?". In Y. Kats, (Ed.), *Learning Management System Technologies and Software Solutions for Online Teaching: Tools and Applications*, (pp. 20-36). IGI Global. doi:10.4018/978-1-61520-853-1.ch002

Cacheiro-González, M. L., Medina-Rivilla, A., Dominguez-Garrido, M., & MedinaDominguez, M. (2019). The Learning Platform in Distance Higher Education: Student's Perceptions. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 20, 71-95. doi:10.17718/tojde.522387.

Bazeliuk, O. V., Spirin, O. M., Petrenko, L. M., Kalenskyi, A. A. & Maiboroda, L. A. (2018). *Technologies of distance learning*. Polissia.